

Тази неделя в [електронната библиотека](#) на [desebg.com](#) представям документалния сборник **„Държавна сигурност и спортът” – част 1, Олимпийското движение**, чиято [премиера се състоя неотдавна в Софийския университет „Св. Климент Охридски”](#)

Документалното издание е от поредицата „Из архивите на ДС” и излиза под №19, като част от изследователската програма на Комисията по досиетата през 2014 г.

Двухтомникът е посветен на една малко позната и изследвана тема, а именно дейността на Държавна сигурност върху българския спорт в периода 1944-1989 г. В част 1 от сборника са публикувани общо 109 документи, свързани с Олимпийското движение. В разширеното електронно издание на сборника, издадено от Комисията по досиетата на dvd, са включени 175 документи.

Съставителите от дирекция „Изследване на архива и публична дейност” в Комисията по досиетата посочват във въведението, че идеологическата конфронтация в годините на Студената война (1945-1989) превръща спорта, Олимпийските игри и големите световни първенства в една от най-горещите битки между Запада и Източния блок.

Само след 2-3 олимпиади партийните ръководства на СССР и нейните сателити в Централна и Източна Европа спускат стратегията за изграждане на „новия човек” с нов дух и здраво тяло, „готов за труд и отбрана” в името на комунистическия идеал. Водени

от тяхно партийни интереси режимите от Източния блок започват изграждането на нови спортни герои, които да са пропагандното лицецо на комунистическите режими.

Олимпийските игри стават арена, на която не побеждава спорта и феърплея, а политиката и конфронтацията. Такива са летните Олимпийските игри в Москва през 1984 г. и в Лос Анжелис през 1984 г., които са бойкотирани съответно от Запада и страните от Източния блок.

От Комисията по досиетата отбелязват, че новоразкритите документи за първи път дават възможност за прочит на тази част от историята. Зад суховатите справки и доноси за срещи на български спортисти със свои сънародници от „вражеската“ емиграция се очертава една непозната до момента страна на спорта и специално на събитията, свързани с Олимпийското движение, които съвременниците на събитията отпреди 30-40 години не са могли да видят при отразяването на спортните събития в комунистическа България.

Съставителите на сборника се постарали да предложат на читателите една добра систематизация, която ще им позволи бързо и лесно да се ориентират в документите, отпечатани фототипно.

Освен традиционния списък с публикувани документи и анотации към тях в изданието материалите са групирани в няколко основни раздела. Първият се отнася до документите за летни Олимпийските игри от Хелзинки през 1952 г. до Сеул през 1988 г.

Вторият раздел се отнася до зимните Олимпийски игри в Инсбрук (1876), Лейк Плесид (1980) и Калгари (1988).

В следващият раздел са публикувани документи от общ характер за дейността на Държавна сигурност по линия на Олимпийските игри. Тук ще откриете документи от разработката на ДС срещу ген. Владимир Стойчев, участник в Олимпийските игри преди 1944 г., един от деятелите на българското Олимпийско движение и председател на БОК в периода 1952-1982 г. и член на Международния олимпийски комитет (1952-1987). Той е разработван от ДС под псевдонима „КОНЯРА“.

В този раздел са публикувани и документи за друг известен представител на българското олимпийско движение – Надежда Лекарска, съпруга на ген. Крум Лекарски, един от основателите на конния спорт в България и участник в Олимпиадите в Париж (1924), Амстердам (1928), Хелзинки (1952) и Рим (1960). Тук са публикувани и документи и за други активисти на БОК.

В последния раздел, но не по значение, са поместени документи, разкриващи злоупотребата със забранени стимулиращи средства в спорта. От архивните материали става ясно, че дълги години в средите на спорта е съществувало напрежение с дейността на българската лаборатория по допинг-контрол. Тези документи навеждат на извода, че Олимпизмът като идея и дух е опорочен не само политически и идеологически, но и с използването на оръжието „допинг“. Тази битка също се е водила на „тихия фронт“, където Държавна сигурност е играла особена роля.

Както и досегашните издадени документални сборници и този се разпространява безплатно. Той може да бъде намерен в читалнята на Комисията по досиетата на ул. „Врабча“ 1 или електронният му вариант да бъде [изтеглен от сайта ѝ](#).

„Държавна сигурност и спортът“ – част 1, Олимпийското движение, 2014 г., 512 страници.